

СВІДОЦТВО

про загальнообов'язкове державне соціальне страхування та порядок його видачі

В. В. Міненко

провідний спеціаліст відділу з питань соціального захисту Управління соціального, трудового та гуманітарного законодавства Департаменту конституційного, адміністративного та соціального законодавства Міністерства юстиції України

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування – це система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом.

На сьогодні діють такі види загальнообов'язкового державного соціального страхування:

- пенсійне страхування;
- страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;
- страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворю-

вання, які спричинили втрату працездатності;

- страхування на випадок безробіття.

Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, одержують свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яке є єдиним для всіх видів загальнообов'язкового державного соціального страхування документом суворої звітності, що підтверджує право застрахованої особи на одержання послуг та матеріального забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

Так, страхове свідоцтво видається кожній особі, яка підлягає будь-якому виду загальнообов'язкового державного соціального страхування, на підставі анкети застрахованої особи після обов'язкової реєстрації цієї особи в органах Пенсійного фонду.

Анкета застрахованої особи заповнюється цією особою відповідно до наданого роботодавцем (страхувальником) зразка, підписується нею, протягом двох тижнів пере-

віряється, засвідчується підписом роботодавця і печаткою та подається ним до органу Пенсійного фонду, де його зареєстровано як платника страхових внесків.

При цьому особи, які забезпечують себе роботою самостійно (особи, які займаються підприємницькою, адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з одержанням доходу безпосередньо від цієї діяльності, в тому числі члени творчих спілок, творчі працівники, які не є членами творчих спілок), особи, які добровільно сплачують страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також громадяни України, які працюють за межами України і не застраховані в системі соціального страхування країни, де вони перебувають, подають анкету до органів Пенсійного фонду за постійним місцем проживання самостійно одночасно з реєстрацією в ньому як платники страхових внесків.

Реєстрація застрахованих осіб, персоналізований облік відомостей про них та оформлення страхових свідоцтв здійснюється органами Пенсійного фонду.

Особи, які на час початку реєстрації не працюють, але раніше працювали та сплачували збори на обов'язкове державне пенсійне страхування і обов'язкове соціальне страхування, проходять реєстрацію та одержують страхове свідоцтво в органах Пенсійного фонду за місцем проживання.

З дня одержання органом Пенсійного фонду анкети, цей орган протягом трьох тижнів оформляє страхове свідоцтво застрахованої особи або, у разі необхідності внесення уточнень до відомостей про неї, надсилає через страхувальника застрахованій особі (особам, які забезпечують себе роботою самостійно, добровільно сплачують страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також громадянам України, які працюють за межами України і не застраховані в системі соціального страхування країни, де вони пе-

ребувають, безпосередньо) відповідний запит за формою, встановленою Пенсійним фондом. Застрахована особа не пізніше ніж через тиждень з дня одержання цього запиту уточнює в ньому відомості про себе (у разі необхідності підтверджує їх документально), підписує його і через страхувальника повертає запит відповідному органу Пенсійного фонду (особи, які забезпечують себе роботою самостійно, добровільно сплачують страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також громадяни України, які працюють за межами України і не застраховані в системі соціального страхування країни, де вони перебувають, особисто).

Після цього страхове свідоцтво заповнюється уповноваженою посадовою особою органу Пенсійного фонду, засвідчується підписом керівника цього органу або його заступника і печаткою.

При цьому, слід зазначити, що виправлення у тексті страхового свідоцтва не допускаються, а номер страхового свідоцтва повинен збігатися з реєстраційним номером облікової картки платника податків.

Страхове свідоцтво має містити такі відомості про застраховану особу:

- прізвище, ім'я та по батькові;
- дата і місце (країна, область, район, населений пункт) народження;
- стать.

Після цього оформлене органом Пенсійного фонду страхове свідоцтво разом із супровідною відомістю, форма якої встановлюється Пенсійним фондом, надсилається відповідному страхувальнику, який протягом тижня з дня одержання страхового свідоцтва зобов'язаний видати його застрахованій особі під розписку у супровідній відомості.

Водночас застраховані особи, які забезпечують себе роботою самостійно, добровільно сплачують страхові внески на загальнообов'язкове державне соціаль-

не страхування, а також громадяни України, які працюють за межами України і не застраховані в системі соціального страхування країни, де вони перебувають, одержують страхові свідоцтва після пред'явлення паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, безпосередньо в органах Пенсійного фонду під розписку.

Слід зазначити, що у разі наявності в тексті страхового свідоцтва помилок, застрахована особа через страхувальника (особи, які забезпечують себе роботою самостійно, добровільно сплачують страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також громадяни України, які працюють за межами України і не застраховані в системі соціального страхування країни, де вони перебувають, особисто) одержує в органі Пенсійного фонду лист виправлення за встановленою Пенсійним фондом формою, який з уточненими даними у тижневий термін повертає органу Пенсійного фонду.

Якщо страхувальник не має можливості видати застрахованій особі страхове свідоцтво у зв'язку з її відрадженням, хворобою чи з інших причин, він сам перевіряє текст страхового свідоцтва, уточнює дані та повертає органу Пенсійного фонду завірений лист виправлення.

На підставі листів виправлень орган Пенсійного фонду протягом двох тижнів оформляє за тим же номером нові страхові свідоцтва та передає їх страхувальнику для видачі застрахованим особам або видає страхове свідоцтво застрахованій особі безпосередньо.

Заповнені та засвідчені страхувальником супровідні відомості та у разі необхідності – листи виправлень, а також страхові свідоцтва, не видані застрахованим особам через їх звільнення, повертаються органу Пенсійного фонду. Повернені страхові свідоцтва видаються застрахованій особі безпосередньо органом Пенсійного фонду після її звернення.

Варто пам'ятати, що у разі зміни відомостей, що включаються до страхового свідоцтва, застрахована особа у місячний термін з дня настання змін зобов'язана через страхувальника подати органу Пенсійного фонду заяву про обмін страхового свідоцтва разом з копіями документів, що підтверджують ці зміни.

При цьому особи, які забезпечують себе роботою самостійно, добровільно сплачують страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також громадяни України, які працюють за межами України і не застраховані в системі соціального страхування країни, де вони перебувають, безпосередньо подають до органу Пенсійного фонду заяву про обмін страхового свідоцтва разом з копіями документів, що підтверджують ці зміни.

У таких випадках на підставі поданих документів орган Пенсійного фонду протягом двох тижнів видає нове страхове свідоцтво за тим же номером.

У разі втрати або пошкодження страхового свідоцтва застрахованій особі видається його дублікат на підставі раніше поданих документів та особистої заяви застрахованої особи, де пояснюються обставини втрати або пошкодження.

При цьому видача дублікатів страхового свідоцтва здійснюється у тому ж порядку, що й видача страхових свідоцтв.

Разом з тим, у лівому верхньому кутку страхового свідоцтва ставиться штамп або робиться чорним чорнилом напис «дублікат».

Слід зазначити, що страхове свідоцтво та його дублікати видаються безкоштовно, а бланки страхового свідоцтва розповсюджуються централізовано Пенсійним фондом.

Страхове свідоцтво зберігається у застрахованої особи та дійсне тільки у разі пред'явлення паспорта чи іншого документа, що посвідчує особу.